

ffjellen mellem, hvad de vare værd for og efter Servitutens Ophævelse, skulde udbetales til Staten, men dog i modereret Form, idet der, naar den betales strax, skulde betales 50 pCt., medens der derimod skulde betales en stigende Procentfats, hvis den først betales senere. Det var betydelige Værdier, det dreiede sig om, hvad de Herrer jo ogsaa kunne se af, hvad der er bygget paa dette Terræn; det er det Terræn, som laa mellem Søerne og Farimagsveien. Fra denne Servitutbestemmelse blev Blindesinstituttet, Døvstummeinstituttet, Kommunehospitalet, Vandværkets Filtre og Jernbanens Grund fritagne. De fik deres Servituter afløste uden at give en Skilling. At det var betydelige Værdier, som alene laa deri, behøver jeg ikke at opholde mig længe ved. Disse Penge ere selvfølgelig gaaet uden videre over i Statskassen. Dernæst kommer nu Glaciet, hvorved jo forstodes den Skraaning, som gik fra Farimagsveiene, som alle Veiene hed rundt om, og ned til Kanten af den dækkede Wei, hvor man begyndte at gaa ned til Graven. Det var et jævnt skraanende Stykke, som efter et ringe Sløfningssarbejde let kunde benyttes til Bygningsareal, det vilde ikke have kostet Meget at exploitere dette til Bebygning for Staten eller Ingeniørforpjet. Den tredie Art var det egentlige Fæstningsterræn, Boldene, Gravene og den dækkede Gang. Det var et stærkt kuperet Terræn, som kun ved forholdsvis store Udgifter kunde indrettes til Bebyggelse. Det er vanskeligt omtrent at sige, hvor store disse Arealer ere, men jeg tror ikke, at jeg tager væsentlig fejl, naar jeg siger, at disse Grupper vare hver mindst 1 Million Kvadrat-Alen. Naar man saa ved, hvad Byggegrunde i Kjøbenhavn i den senere Tid ere blevne udbudte til, saa kan man danne sig en Forestilling om, hvor betydelige Værdier dette repræsenterer. For at man bedre kan bedømme, hvad saadanne Grunde ere værd, skal jeg nævne, at da Staten af Kommunen maatte erhverve den lille Trefant ved den ny Klampenborgstation — denne lille Trefant, som De jo saa ofte har set og ikke regnet for Noget — saa maatte den give 7—800,000 Kr. for den. Jeg skal henpege paa de store Grunde syd for Vesterport, hvor man har Svøiset Guldensløves, Hauchs og til Dels Ryssefstens Bastioner. De kunne maaske have

kostet 2—300,000 Kr. at sløise, men hvilke uhyre Arealer er det ikke, og selv om de ikke ere til at realisere i Diebliffet, repræsentere de dog en meget betydelig Kapital. Jeg skal nævne, at Botanisk Have udgjør et Areal af 21 Tønder Land, altsaa 300,000 Kv. Alen, som blev afgivet uden videre. Statskassen realiserede saa ganske vist den gamle botaniske Have, og de Penge ere jo ogsaa gaaede ind i Statskassen. Jeg kan ogsaa nævne Driftsparken; Kjøbenhavns Kommune har jo i det Hele taget faaet 600,000 Kv. Alens Parkanlæg og saa de store Boulevarder. Jeg skal ikke gaa nærmere ind derpaa, men kun sige, at der ikke er noget Spørgsmaal om, at det er meget betydelige Kapitaler, der dels ere gaaede ind i Statskassen, dels ere tabte, fordi Kommunen har faaet Arealerne saa billigt. Jeg maa iøvrigt ved denne Leilighed udtale, at hvis man har givet Kommunen det billigt — hvad jeg tror, at man har, da den ellers næppe havde kunnet faae en saa smuk Form paa Byen, saa udmærkede brolagte Gader, et saa stort Omraade, saa smukke Parke, som den har faaet i denne Tid — saa finder det min fuldstændige Billigelse. Det er naturligt, at Staten gjør dette for en Hovedstad, som har den Betydning for Landet som Kjøbenhavn. Jeg behreder altsaa ikke Nogen dette, men jeg har kun sagt, hvad jeg har sagt, for at pointere, at hvad denne 60 Millioners Kassebeholdning angaar, saa er det min sikkre Overbevisning, at hvis Kjøbenhavns Befæstning var ført som en selvstændig Konto i denne med disse Indtægter, saa vilde denne Konto nu være meget stor. Naar man derfor i Valgmanifester og Dignende taler om, at Regjeringen bortodfler Millioner af Statens Midler til Fæstninger, saa siger jeg, at vi langt fra have brugt det, som egentlig er Militærelatens eget — langt fra! Siden jeg er ved dette Punkt, skal jeg nævne et Par tilsvarende Exempler fra Udlandet. Efter den fransk-tyske Krig bleve Strasburgs Fæstningsværker udbuede under ganske lignende Forhold som vore. Den halve Del af den gamle Enceinte blev nedlagt, men Byen maatte give 17 Millioner Mark eller 15 Millioner Kroner for et Terrain, der ikke i Udstrækning nær kan maale sig med det, som der her var Tale om. Rølln har ved den